

Czynności wykonywane na przedwiośniu na pasieczysku

Kurs pszczelarski – Miętne
Sesja wiosenna
17-19 marca 2017

inż. Piotr Nowotnik
nowotnik.piotr@wp.pl

Oblot oczyszczający pszczoł

- Dzień wolności
- Uwaga na wiszące pranie, samochody (białe, jasne)
- Twoje zadanie: woda, nic więcej
- Poszerzyć wyloty, żeby nie było korków
- Nie zaglądać do ula bez potrzeby
- Oblatują się te najśłabsze, które mają największą potrzebę
- Obserwacje

fot. Piotr Nowotnik

Obserwacje

- Znoszenie pyłku
- Warroza
- Buczenie
- Mrowienie się pszczół
- Spadanie z pomostu
- Języczki w osypie
- Niemrawe chodzenie po plastrach
- Nadmierne wypróżnianie w ulu
- Gryzanie
- Rabunki

fot. Piotr Nowotnik

Funkcje poidła

1. Funkcje wodopojów

Jeśli ktoś posiada w pobliżu zbiornik z wodą (jeziora, oczka wodne itp.)
to nie trzeba wystawiać poidła – WYJĄTEK PRZY ZATRUCIACH

2. Pomysły:

- Wiadro / balia / szerokie i głębokie naczynie z wodą wypełnione słomą, pokruszonym styropianem, cieniątką, gąbką, sianem lub trzciną, naciągniętą pieluchą tetrową, KERAMZYTEM
- Hydrofor, beczka z kranikiem lub pralka Frania z podstawioną deską pod kranikiem
- Pszczoły bardzo ładnie pobierają wodę z wilgotnego mchu z lasu
- Słoik 0,9l odwrócony do góry dnem. Słoik ma być zakręcony zakrętką z dwoma otworami (zrobionymi gwoździem, ok. 1mm). Słoik można ustawić na powalce lub na wydrążonej desce
- Bądźcie kreatywni

fot. Piotr Nowotnik

fot. Piotr Nowotnik

Poidła – mega ważne!

- Pszczoły chętnie pobierają wodę z kałuż
- Najchętniej piją wodę ciepłą, nagrzaną na słońcu.
- **Wystawić poidło na słońce**
- Do poidel można dodawać torf (zakwasza wodę, ogranicza rozwój glonów i sinic) oraz kit pszczeli (odkaża) czy suplementy probiotyczne
- Aby przyzwyczaić pszczoły do stałego poidła można dodać jednorazowo bardzo rzadkiego syropu cukrowego (zwabi pszczoły, będą chętniej piły)
- Systematycznie należy czyścić i uzupełniać poidło!

fot. Piotr Nowotnik

Praktyczny przykład

Kupiłem arkusz blachy 03mm ocynkowanej zrobiłem z niej wannę dł. 1400mm szer.350mm wys. 300mm.

Wstawiłem tą wannę we wcześniej przygotowany stojak który zrobiłem z bardzo cienkiej winklówki .

I w tak przygotowane poidło leje około 60 litrów wody wkładam w środek wanny dopasowany do całej powierzchni siatkę nierdzewkę. Na całej długości siatki przymocowane są paski styropianu które mają za zadanie utrzymywanie jej na powierzchni wody na to nakładam rozcięty worek jutowy który trzyma cały czas wilgoć i bardzo ładnie się nagrzewa w dni słoneczne.

W tym poidle pszczoły się nie topią tyle ile pobiorą wody to siatka a na niej założony worek jutowy stale utrzymuje się na jej powierzchni.

Uzupełnianie wody w poidle zależy od jej poboru i jest tak że na początku dolewam raz na 3,4 dni a w późniejszym okresie to trzeba co dzień dolewać po około 40 litrów.

Służy mi to poidło już 17lat i jestem z niego zadowolony.

Ma ono i swój minus a mianowicie to że trzeba je całe czyścić co trzy tygodnie.

Ja wystawiam poidło po oblocie a zwabiam pszczoły aby z niego korzystały w prosty sposób pierwsza woda jest słodzona a na ramiaku poidła ustawiam cztery ramki z woszczyną w której to znajduje się po wianuszku pokarmu co bardzo przyciąga pszczoły.

Jak raz spróbują to już nie odejdą.

Pozdrawiam

Stanley

Źródło: Forum Pasieki Michałów

fot. Piotr Nowotnik

fot. Piotr Nowotnik

fot. Piotr Nowotnik

fot. Piotr Nowotnik

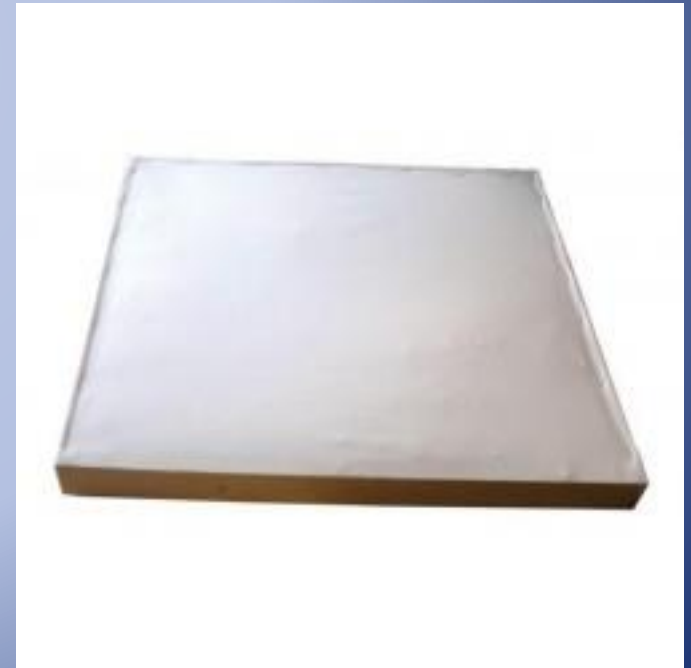
fot. Piotr Nowotnik

Ocieplanie uli – kiedy i jak?

- Luty i marzec
- Górne, boczne + zamknąć dennice
- Ocieplanie uli to także zwężanie gniazda
- Każda, nieobsiadana, pusta ramka jest jak bryła lodu!!!
- Co daje to ocieplanie?
- Kwestia stebników (przykład M. Podleńskiego: Kanada -40 st. C)

Rodzaje ociepleń

- Najprostsze – stare ciuchy, bluzy, koce, poduszki, poszewki wypełnione sieczką, słomą, trzcinaą etc...
- maty

Wymiana dennic

- Zabrudzone resztkami i odpadami ulowymi
- Zasypane
- Osypy pszczoł, ziaren pyłku i roztoczy
- Kał
- Odsklepiny
- Larwy
- Muszki, robaki

Pożywka dla bakterii i pleśni !

Wentylacja

Maksymalna

Im bliżej przedwiośnia tym aktywność wodna
(a_w) rośnie

Przy wyższej aktywności wodnej rozwijają się
spory nosemozy, zgnilca, zarodniki grzybic
Pleśnieją plastry, pyłek, ocieplenia stają się
mokre

Główny wylot, pajęczki, otwory w daszkach

Wilgoć – kompendium - 1

Znowu obserwacja

Przede wszystkim **aby zapobiec** nadmiernemu gromadzeniu się wilgoci:

- uszczelnić daszki - blacha/papa,
- kontrolować stan techniczny ul (patrzeć czy nie ma zacieków i uszczelniać),
- w zależności od pory roku trzymać gniazdo w odpowiedniej ilości ramek (dostosować do siły-liczebności rodziny),
- nie poleca się ocieplania uli wełną/watą mineralną, gdyż wchłania wilgoć (i deski ula gniją od wewnątrz),
- sprawdzać ocieplacze - gdy są wilgotne trzeba natychmiast wymienić na suche - to podstawa,
- zapewnić prawidłową wentylację w ulu, otworzyć wylot na całą szerokość, **uchylić 2 uliczki**, stosować pajęczki w powałce dla odpowiedniej cyrkulacji powietrza,
- stosować dennice osiatkowane,
- Tworzyć "poduszkę" powietrzną,
- warto posiadać w ulu otwory wentylacyjne choćby w daszkach,
- pasieki nie powinny stać w kompletnym cieniu

Wilgoć – kompendium - 2

Gdy zauważymy wilgotne miejsca w ulu:

- od razu ścieśnić gniazdo, zmniejszyć ilość ramek, pszczoły mają obsiadać plastry na czarno,
- spleśniałe i zawilgocone ramki wycofać i: przetopić/spalić/zakopać,
- rój przełożyć do ula zastępczego jeśli przecieka daszek i całe wnętrze jest b. wilgotne,
- poprawić wentylację,
- w razie potrzeby wymienić plastry na suchy,
- gdy zauważymy pleśń, poczujemy przykry zapach i ujrzymy ślady grzyba na ściankach ula i na ramkach, trzeba koniecznie i bez zastanowienia przełożyć pszczoły do suchego, zastępczego ula, a stary wysuszyć i wypalić ogniem,
- wymienić ocieplenia na suche,
- uszczelnić daszek papą/nałożyć blachę

Dezynfekcja uli i sprzętu - 1

W jakich przypadkach?

fot. Piotr Nowotnik

Dezynfekcja uli i sprzętu – 2

Dozwolone techniki?

foto. Piotr Nowotnik

Dezynfekcja uli i sprzętu – 3

- **Para wodna nasycona pod ciśnieniem (dysza ciśnieniowa)**
- Gotowanie - narzędzia są poddawane wygotowaniu we wrzątku; czas >30 min
- Siarka, sjerne knoty
- Soda kaustyczna 2 %
- Kwas octowy lodowaty
- Podchloryn wapnia (proszek), chlorek wapnia 5-10 %
- Wapno palone
- Chinozol (Chitozan Liquid)
- B-401 (Certan)
- Sterinol
- Cagrosept
- Bactosan
- Rapacid
- Virkon
- Alfa-5

Zapobiegawczo B 401 - Certan

B401 (znany także jako Certan) jest preparatem do terapii zapobiegawczej, która chroni przed inwazją barciaka większego, zwanego także molem woskowym. Jest to produkt bezpieczny i przyjazny środowisku na bazie stężonego koncentratu z mikroorganizmu *Bacillus thuringiensis*. B401 jest stosowany na młode larwy mola po zbiorze miodu, w czasie kiedy ramki są przechowywane. Musi on być zatem zastosowany przed inwazją szkodnika. Jednorazowa aplikacja zapewnia 100% efektywność przeciwko molowi woskowemu aż do następnego sezonu.

KIEDY UŻYĆ B401

B401 powinien być użyty po zbiorze miodu, gdy ramki są magazynowane. Ochrona przed szkodnikami będzie skuteczna aż do włożenia ramek z powrotem do ula w następnym sezonie. B401 zabija tylko młode larwy mola woskowego i należy go stosować profilaktycznie, zanim dojdzie do inwazji plastra.

JAK UŻYĆ B401?

Przygotowanie

Substancją czynną preparatu B401 są przetrwalniki bakterii *Bacillus thuringiensis*. Preparat należy rozcieńczyć w wodzie do 5% (tj.: 1 porcja zarodników na 19 porcji wody), czyli rozpuszczamy 10ml B401 w 200 ml wody.

Opakowanie 120 ml wystarczy na 2,4 litra wody

Wstrząśnij energicznie butelkę z B401 zanim dodasz wymaganą ilość preparatu do wody.

Przygotowany roztwór musi być użyty tego samego dnia. Przed zmieszaniem oblicz jaka ilość produktu będzie potrzebna do zastosowania na wymaganą ilość ramek. Ilości Dla 100% skuteczności przed molami woskowymi należy zastosować 1,5ml roztworu na 10 cm² plastra, po obu stronach ramki. Np.: 1 butelka o pojemności 120ml B401 wystarczy na ul typu Dadant 50-70 ramek gniazdowych lub Dadant super 10-15 ramek lub Langstrth 70-100 ramek.

Stosowanie B401

Wstrząśnij butelkę przed użyciem.

Przy użyciu spryskiwacza nanieś roztwór równomiernie po obu stronach plastra.

Przed magazynowaniem pozostaw ramki do wyschnięcia w suchym i przewiewnym miejscu, aby zapobiec powstaniu pleśni.

Sprzątanie po motylcy...

- Barciaki (większy *Galleria mellonella* i mniejszy *Achroia grisella*). Samice składają jaja w komórkach plastrów. Larwy żywią się woskiem i resztkami organicznymi.
- Żerują na starych, ciemnych plastrach, które doszczętnie niszczą. Wyrządzają wysokie szkody w magazynach pasiecznych, ramki niszczą charakterystycznymi pajęczynami.
- Lekko zainfekowane plastry w lekkim stopniu można zamrozić, gdzie już po 3 godzinach giną wszystkie stadia rozwojowe barciaków.
- Można także wysiarkować ramki.
- W ostrym nasileniu barciaków (motylcy) plastry należy przetopić bądź spalić, generalnie wycofać z ula. Motylca i barciaki nie lubią luźno porozwieszanych ramek.
- Plastry najlepiej trzymać luźno porozwieszane w świetle pod zadaszeniem pracowni w odstępach 7-10 cm.
- Ramki można poprzeplatać liśćmi orzecha włoskiego, który działa odstraszająco na różne szkodniki.
- Ramki w korpusach - na każde 9 ramek 2 przekrojone ząbki czosnku, które rewelacyjnie odstraszają motylcę.
- Nie ma z tym szkodnikiem wogóle problemu. Co 3 tygodnie należy dokładać porcję, bo wcześniej położony czosnek mógł się już wysuszyć. Zapach czosnku nie szkodzi plastrom, można bezpiecznie później podać ramki do ula.

Woda utleniona?

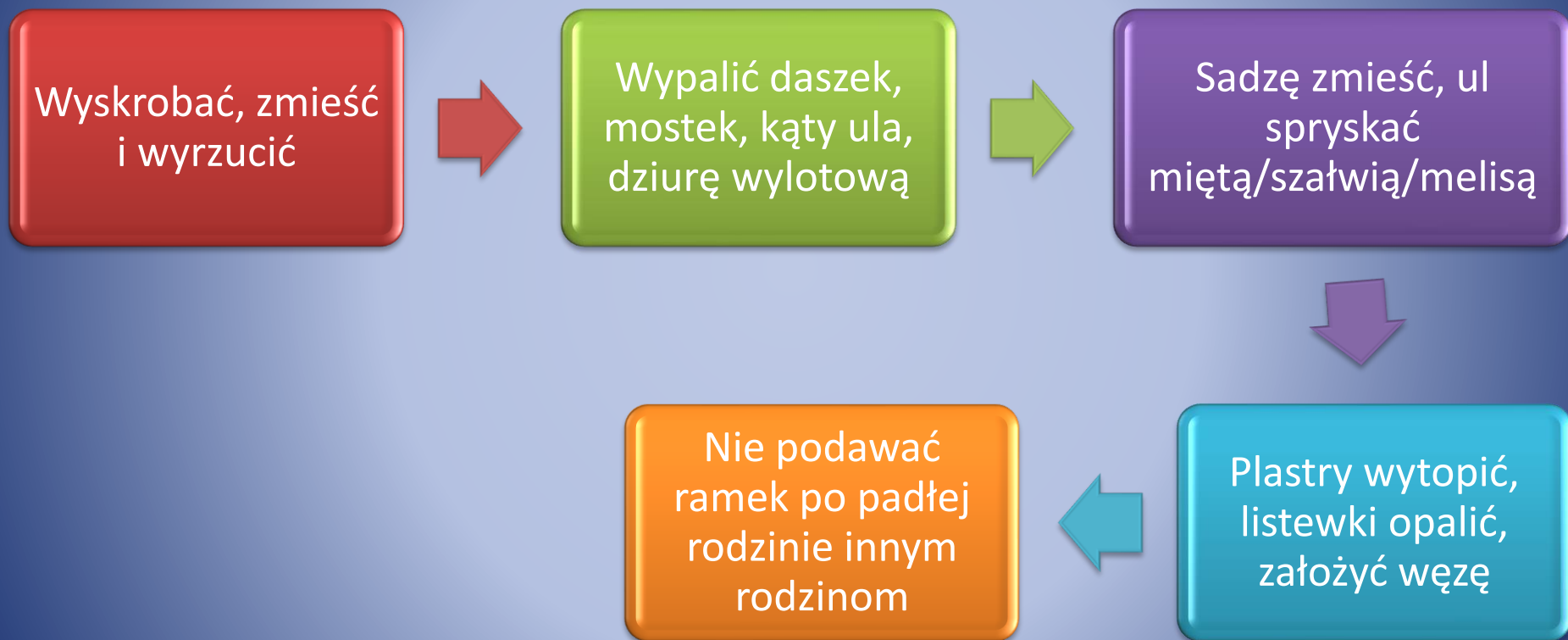
- Prof. Romaniuk w Pszczelarstwie nr 3 z 2013r :

Dawkowanie:

2 ml wody utlenionej na 1 litr (wody lub) syropu wiosną

Jesienią ta sama dawka do każdego podanego litra syropu

Dezynfekcja uli i sprzętu - 4

Soda kaustyczna, żrąca

Metoda :

- czyszczenie uli i ich części, przy pomocy szczotki
- ramki dobrze jest dezynfekować w gotującym się roztworze sody poprzez kilkakrotne zanurzanie
- 2% - roztwór sody kaustycznej (200 g na 10 l wody)
- po zabiegu, należy wypłukać ul wodą z dodatkiem octu (zneutralizować działanie sody – zapobiegnie jej krystalizacji w ulu drewnianym)
- wystawić na słońce, aby wysechł
- często ul jest mokry i zapleśniały
- nieciekawy zapach
- soda jest żrąca, należy pracować w okularach i rękawicach

Kwas lodowaty octowy

- Do odkażania plastrów z *Nosema apis*
- W szczelnych skrzyniach w temperaturze powyżej 20 st. C
- Na każde 10 plastrów 150-200 cm³ kwasu
- Po upływie tygodnia plastry wietrzyć przez kilka dni
- Można włożyć do ula
- Kwas octowy lodowaty służy również do zwalczania motyli.

Sterinol, Virkon, Rapacid

- **Sterinol** do dezynfekcji aparatury inseminacyjnej
- Przygotować 20% roztworu bezpośrednio przed użyciem
- Mniejsze części aparatu inseminacyjnego zanurzyć w roztworze na okres 24 godzin
- **Virkon** to silny środek biobójczy, zawiera związki powierzchniowo czynne i kwasy organiczne
- Niszczy wirusy, pleśnie, drożdże, bakterie i grzyby
- Sprzęt inseminacyjny dezynfekować przez zanurzenie w 2 % roztworze na okres 10 minut
- Spłukać wodą
- Sprzęt pasieczny i ule – przetarcie lub oprysk 1% roztworem
- Rapacid 1:600

PRAWDY FUNDAMENTALNE

DO DEZYNFEKCJI

POWIERZCHNIOWO-CZYNNE

TOKSYCZNE

WCALE NIE TAK SZYBKO SIĘ ROZKŁADAJĄ

NIE SĄ PRZEZNACZONE DO KARMIENIA

NIE SĄ PRZEZNACZONE DO KONTAKTU Z
OWADAMI

Rotacyjne wycofywanie plastrów

- Plastry pociemniałe koloru herbacianego, brązowe, czarne, podziurawione, popękane czy zbutwiałe, wilgotne
- Wymienia się na czysty susz bądź ramki z węzą
- Ramki najlepiej wymieniać wiosną zaraz przy głównym przeglądzie
- Ramki, które idą do likwidacji oznaczyć markerem
- Kiedy czerw zostanie zasklepiiony, można przenieść taką ramkę za kratę – po wygryzieniu zabrać
- Plaster z pokarmem, który chcemy usunąć najlepiej będzie odsklepić, przerysować widelcem by pszczoły go opróżniły (przeniosły i zużyły lejący się pokarm) i włożyć do gniazda
- Kiedy plaster zostanie opróżniony (kwestia 3-4-5 dni) zabrać
- Taktyka:

Miód powinien być gromadzony w starszych plastrach (suszu/woszczyźnie) a jajeczka składane są do higienicznych, nowych plastrów odbudowanych na węzie

Starsze plastry zabrać do miodni - po wygryzieniu się czerwia, pszczoły oczyszczą komórki i zaleją nakropem

Starsze plastry mają mocniejsze, trwalsze komórki, dzięki czemu przy odwirowywaniu miodu w wirówce nie łamią się ani nie kruszą, czego nie można powiedzieć o nowych, świeżych plastrach odciągniętych na węzie

Dlaczego stare plastry trzeba zabierać z ula?

- Ze względów higienicznych, stare pociemniałe, brzydkie plastry to siedlisko namnażających się bakterii i zarasków, które mogą doprowadzić do infekcji
- Komórki się kurczą po pewnym czasie - mogą wygryzać się karłowate pszczoły
- Ciemniejsze, starsze komórki są cieplejsze - a to powoduje przyciągnięcie roztoczy warrozy, które będą się w takich starych plastrach intensywnie namnażać
- Młode matki niechętnie czerwią w nowych odbudowanych plastrach, wolą ciemniejsze stare plastry, ale takie trzeba przesuwac i zabierać

Pszczelarz musi mieć porządek

- Pracownia – magazyn
- Plastry
- Miodarka- wirówka
- Klateczki, ramki z wyrobami ulowymi (kit, воск – nośnik drobnoustrojów)
- Narzędzia
- Pokarm
- Szkodniki

Zawsze nakrywaj daszki!!!

- Cegły
- Bloki betonowe
- Kamienie
- Zwłaszcza jak idzie burza czy trąba powietrzna (słupki betonowe?)

Dziękuję za uwagę